

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра охорони праці та безпеки життєдіяльності

03-10-79М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних занять та самостійної роботи
з навчальної дисципліни «Експертиза з охорони праці» для
здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Охорона праці»
спеціальності 263 «Цивільна безпека»
усіх форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою з якості
ННІ будівництва та архітектури
Протокол № 2 від 04.10.2022 р.

Рівне – 2022

Методичні вказівки до виконання практичних та самостійної робіт з навчальної дисципліни «Експертиза з охорони праці» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Охорона праці» спеціальності 263 «Цивільна безпека» усіх форм навчання [Електронне видання] / Шаталов О. С. – Рівне : НУВГП, 2022. – 36 с.

Укладач: Шаталов О. С., к.с-г.н., доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Відповідальний за випуск: Кухнюк О. М., к.т.н., доцент, в.о. завідувача кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Керівник групи забезпечення спеціальності 263 «Цивільна безпека» Шаталов О. С.

© О. С. Шаталов, 2022
© Національний університет
водного господарства та
природокористування, 2022

Вступ

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти знань і вмінь щодо розробки питань охорони праці у проектній документації та оцінки повноти їхнього інженерного рішення, а також порядку проведення експертизи виробничих процесів та обладнання як вітчизняного, так і зарубіжного виробництва, стосовно їхньої безпечності для працівників і навколишнього середовища в процесі експлуатації.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є поняття, законодавче, нормативно-правове забезпечення та порядок проведення експертизи з відповідності проектної документації, використання та експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки нормативним актам з охорони праці, а також зі спроможності виконувати роботи підвищеної небезпеки.

Вивчення навчальної дисципліни надає здобувачам вищої освіти компетентностей щодо:

здатності визначати необхідність у проведенні експертизи з охорони праці робіт, машин, механізмів, устаткування;

здатності використовувати законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці для визначення стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання;

здатності під час участі у проведенні експертизи виявляти порушення, які створюють загрозу життю і здоров'ю працівників або можуть призвести до аварії;

здатності аналізувати відповідність інженерно-технічних рішень з охорони праці нормативним вимогам з охорони та гігієни праці, пожежної безпеки та охорони навколишнього середовища.

Результатами навчання, які набувають здобувачі вищої освіти вивчаючи дану дисципліну є вміння:

визначати необхідність проведення експертизи з охорони праці робіт, машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки;

підготовлювати технічну документацію на проведення експертизи з охорони праці та отриманні дозволів на виконання робіт і експлуатацію, використання машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки;

проводити оцінку стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання та експертизу проектної документації на будівництво (реконструкцію, технічне переоснащення) виробничих об'єктів на відповідність їх нормативним актам про охорону праці;

здійснювати декларування відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці.

Вивчення навчальної дисципліни «Експертиза з охорони праці» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних навчальних дисциплін: «Безпека потенційно небезпечних технологій та виробництв», «Безпека експлуатації систем під тиском», «Безпека експлуатації машин та обладнання», цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях, практичних заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених задач.

1. Загальні положення

Структура навчальної дисципліни передбачає обов'язкове виконання практичних занять.

Практичні заняття є завершальним етапом вивчення лекційного матеріалу і дає можливість набути навичок і вмій за тематикою однієї чи кількох лекцій. Тематика практичних занять та їхня послідовність відображає структуру лекційного матеріалу навчальної дисципліни.

Підготовка до практичного заняття передбачає засвоєння відповідного лекційного матеріалу та рекомендованих навчально-методичних джерел, які наведено в методичних вказівках до виконання кожного практичного заняття. Завдання для виконання практичного

заняття видається індивідуально для кожного здобувача вищої освіти.

Оцінювання виконання практичних завдань (% від максимально можливої оцінки):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Форма звіту з виконаних практичних завдань довільна, і має містити таку структуру:

тема практичного завдання;

короткі теоретичні відомості з теми практичного заняття;

практична частина;

висновки.

Здобувач вищої освіти заочної форми навчання виконує практичне завдань під час настановної сесії.

2. Практичні завдання

Практичне заняття 1

Визначення необхідності проведення відповідності об'єкта експертизи вимогам охорони праці

Результат навчання: визначати об'єкти експертизи для яких видаються дозволи на підставі їхньої відповідності вимогам законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки.

Короткі теоретичні відомості

Відповідно до ст. 21 [1] виробничі будівлі, споруди, що вводяться в дію після будівництва, реконструкції, капітального ремонту, а також машини, механізми, устаткування, транспортні засоби після виготовлення тощо, та технологічні процеси повинні відповідати вимогам нормативно-правових актів з охорони праці.

Тому роботодавець повинен одержати дозвіл на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки. Такий дозвіл видається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці на підставі висновку експертизи стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання.

Експертиза стану охорони праці та безпеки промислового виробництва це – процедура встановлення відповідності (невідповідності) об'єкта експертизи вимогам законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки. На підставі отриманих результатів, під час проведення експертизи, робиться висновок, який являє собою документ складений експертною організацією, що містить інформацію про відповідність або невідповідність об'єкта експертизи вимогам законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки. На підставі такого експертного висновку приймається рішення щодо видачі дозволу суб'єкту господарювання [2].

Експертизу з охорони праці та безпеки промислового виробництва здійснюють експертно-технічні центри (ЕТЦ), що належать до сфери управління Держпраці, або незалежні експертні організації, які забезпечують науково-технічну підтримку державного нагляду у сфері промислової безпеки та охорони праці. Незалежні експертні організації для спроможності здійснювати експертизу повинні мати підтверджену компетенцію для інспекційної діяльності у сфері охорони праці, яка встановлюється відповідно до законодавства [4].

У разі коли дозвіл на застосування машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки отримано виробником або постачальником, роботодавець може застосовувати зазначені машини, механізми, устаткування на підставі завіреної копії дозволу, одержаної від виробника або постачальника.

Одержання дозволу не вимагається у разі експлуатації (застосування) устаткування підвищеної небезпеки, яке прийнято в експлуатацію на підставі відповідного сертифіката або зареєстрованої декларації про готовність до експлуатації. У разі реєстрації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки в Держпраці одержання дозволу також не вимагається.

Відповідно до додатка 2 [2] та [9] встановлено переліки видів робіт, машин, механізмів, устаткування, які виконуються та експлуатуються (застосовуються) відповідно до дозволу або декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці.

Завдання на практичне заняття

1. Відповідно до [4], визначити вимоги до експертних організацій та експертів технічних, що виконують (мають намір виконувати) експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва. Результати звести у формі таблиці (табл. 1).

2. Відповідно до додатка 2 [2] і [5] та інформації про виробничу діяльність суб'єкта господарювання (роздатковий матеріал), сформувані переліки видів робіт, машин, механізмів, устаткування, які виконуються та експлуатуються відповідно до дозволу або декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці. Результати звести у вигляді таблиці (табл. 2). Встановити напрям діяльності експерта технічного, який проводить експертизу з охорони праці для отримання дозволу на виконання робіт та

експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, які зазначені у таблиці 2.

Таблиця 1 – Вимоги до експертних організацій та експертів технічних, що виконують експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва

Вимоги до експертної організації		Документи, необхідні для проведення експертизи	Вимоги до експертів технічних
повинна	забезпечує		

Таблиця 2 – Переліки видів робіт, машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки

Характеристика суб'єкта господарювання	Переліки підвищеної небезпеки			
	видів робіт, що виконуються на підставі		машин, механізмів, устаткування, що експлуатуються на підставі	
	дозволу	декларації	дозволу	декларації

Література [1-6].

Практичне заняття 2

Порядок підготовки документації на отримання дозволу виконувати роботи, експлуатувати машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки

Результат навчання: здійснювати підготовку документації для отримання дозволу виконувати роботи, експлуатувати машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

Короткі теоретичні відомості

За результатами проведення експертизи стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання експертною організацією складається

висновок експертизи на підставі якого приймається рішення щодо видачі дозволу на виконання робіт чи експлуатацію (використання) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

Дозвіл видається:

роботодавцеві – на виконання робіт підвищеної небезпеки зазначених у додатку 2 [2] (група А) чи експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки зазначених у [5] (група А);

виробникові або постачальникові – на застосування машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки зазначених у [5] (група А) за умови, що не передбачена технічним регламентом іншої форми оцінки відповідності.

Дозвіл видається територіальним органом Держпраці за місцем державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи – підприємця.

Для одержання дозволу роботодавець, виробник або постачальник подає особисто, через уповноважену ним особу або надсилає поштою до територіального органу Держпраці у паперовій або в електронній формі заяву за встановленою формою (дод. 4) [2] до якої додається:

на виконання робіт підвищеної небезпеки – висновок експертизи щодо стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання під час виконання робіт підвищеної небезпеки [7];

на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки – висновок експертизи щодо стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання під час експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки [7];

на застосування машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки – висновок експертизи щодо відповідності машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки вимогам законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки [7].

Строк видачі (продовження строку дії) дозволу або повідомлення про відмову у його видачі становить 10

робочих днів з дня отримання документів. Дія дозволу поширюється на всю територію України і становить:

- на виконання робіт підвищеної небезпеки або на експлуатацію машин, механізмів та устаткування підвищеної небезпеки – 5 років;

- на застосування машин, механізмів та устаткування підвищеної небезпеки – безстроковим.

Якщо роботодавець, який отримав дозвіл, має намір виконувати роботи підвищеної небезпеки та/або експлуатувати (застосовувати) машини, механізми, устаткування підвищеної небезпеки в іншому регіоні, то він повинен письмово повідомити про це територіальний орган Держпраці за місцем виконання таких робіт та/або експлуатації (застосування) таких машин, механізмів, устаткування. Таке повідомлення здійснюється не пізніше ніж за 10 робочих днів до початку виконання та/або експлуатації (застосування) з наданням копії дозволу.

У разі коли під час строку дії дозволу роботодавцем не порушено його умов, строк дії такого дозволу продовжується на наступні п'ять років на підставі заяви відповідної форми (дод. 5) [2].

Рішення про анулювання дозволу приймається органом, що його видав і припиняється через 10 робочих днів з дня прийняття рішення про його анулювання.

Підставою для анулювання дозволу є:

- заява роботодавця про анулювання дозволу;

- припинення виробництва, підприємницької діяльності;

- виявлення у поданих документах недостовірних відомостей;

- повторне порушення вимог законодавства про охорону праці під час виконання робіт підвищеної небезпеки або експлуатації (застосування) устаткування підвищеної небезпеки, на які видано дозвіл;

- виникнення аварії, вибуху, пожежі, нещасного випадку, якщо причиною стало недодержання вимог законодавства про охорону праці під час виконання робіт підвищеної

небезпеки або експлуатації (застосування) устаткування підвищеної небезпеки, на які видано дозвіл;

створення перешкод під час проведення перевірки додержання вимог законодавства про охорону праці під час виконання робіт підвищеної небезпеки або експлуатації (застосування) устаткування підвищеної небезпеки, на які видано дозвіл.

Після одержання повідомлення про анулювання дозволу, роботодавець впродовж 10 робочих днів повинен подати оригінал (дублікат) дозволу до органу, що його видав. Зазначений орган робить на ньому позначку про анулювання дозволу і вносить відповідну інформацію до реєстру дозволів. Після чого дозвіл повертається роботодавцеві.

При анулюванні дозволу роботодавець може отримати новий на підставі заяви, оригіналу попереднього дозволу і нового позитивного висновку експертизи щодо додержання вимог законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки під час виконання зазначених у дозволі робіт підвищеної небезпеки та/або експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

Держпраці та її територіальні органи ведуть реєстр дозволів узагальнюючи інформацію про видані та анульовані дозволи і оприлюднюють її у засобах масової інформації та на власному веб-сайті.

Завдання на практичне заняття

За результатами таблиці 2, зробити за встановленими формами заяву на отримання (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/60/f364828n206.doc>) та продовження строку дії (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/60/f364828n208.doc>) дозволу на виконання робіт та експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

Література [2-7].

Практичне заняття 3

Експертиза проектної документації на будівництво (реконструкцію, технічне переоснащення) виробничих об'єктів на відповідність їх нормативним актам про охорону праці

Результат навчання: проводити експертизу проектної документації на будівництво (реконструкцію, технічне переоснащення) виробничих об'єктів на відповідність їх нормативним актам про охорону праці.

Короткі теоретичні відомості

На вимогу ст. 21 [1] проектна документація на нове будівництво, реконструкцію, переоснащення повинна розроблятися з урахуванням вимог щодо охорони праці. Експертиза проектів будівництва на їх відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці проводиться на підставі ст. 31 [8].

Проведення експертизи проектної документації на будівництво та реконструкцію здійснюється згідно з [9; 10].

Виконання експертизи здійснюють експерти технічного експертно-технічного центру Держпраці, які разом з керівником несуть відповідальність за якість експертного висновку та його відповідність чинному законодавству.

Основним завданням експертизи є:

оцінка відповідності проектних рішень з питань охорони праці сучасному технічному рівню;

оцінка достатності та якості прийнятих проектних рішень щодо забезпечення безпечних і нешкідливих умов праці, в тому числі засобів колективного та індивідуального захисту працюючих від несприятливих та шкідливих виробничих умов праці, захисних засобів щодо запобігання нещасним випадкам та аваріям;

визначення наявності захисту від небезпечних геологічних, гідрогеологічних та сейсмічних процесів;

перевірка наявності дозволів органів державного нагляду за охороною праці на виготовлення засобів

виробництва та застосування нових технологій, що передбачені у проекті, а також сертифікатів, що засвідчують безпеку їх використання.

Питання ОП наводяться у такій проектно-технологічній документації:

- проект організації будівництва (ПОБ) – на стадії розробки технічного проекту;

- проект виконання робіт (ПВР).

На стадії розробки проекту організації будівництва заходи з охорони праці подають у вигляді проектних тез із основних питань організації та проведення робіт і в пояснювальній записці; на стадії розробки проекту виконання робіт – у вигляді конкретних технічних рішень із окремих видів робіт у технологічних картах і у формі спеціальних проектних документів з охорони праці [9; 10].

Заходи, які відображаються у проектно-технологічній документації, поділяють на три основні групи:

- загальномайданчикові;

- технологічні;

- спеціальні або організаційні.

До загальномайданчикових заходів належать питання, пов'язані з організацією будівельного майданчика і створенням умов з ОП:

- обладнання проїздів, проходів і переходів, які забезпечують під'їзд або підхід до складів і об'єктів будівництва з урахуванням їх ширини і радіусів заокруглень;

- огородження територій і небезпечних зон на будівельному майданчику;

- енергозабезпечення та електрообладнання будівельного майданчика і забезпечення захисних заходів;

- забезпечення безпечної експлуатації будівельних машин;

- забезпечення безпеки праці при роботі в зимових та інших особливих умовах;

- обладнання складів і тимчасових санітарно-побутових будівель;

електроосвітлення територій складів, проїздів, тимчасових будівель і загальних робочих місць;
встановлення засобів зберігання легкозаймистих і горючих матеріалів;
забезпечення протипожежними засобами;
встановлення протипожежної сигналізації, охоронного й аварійного освітлення;
підготовка знаків з ОП тощо.

До технологічних заходів належать рішення з безпеки праці, які витікають з умов певного технологічного процесу, і є його складовою частиною:

попередня перевірка на технологічність конструкцій і вибір методів виконання робіт;

розробка засобів, які забезпечують безпечно проведення робіт, у тому числі і таких, які супроводжуються утворенням газів, парів і пилу;

вибір існуючих і розробка нових пристосувань для безпечного виконання робіт;

підбір і розташування будівельних машин і допоміжного обладнання з урахуванням вимог ОП;

вибір існуючих і розробка нових пристосувань для безпечної роботи на висоті, для навантаження і розвантаження великогабаритних конструкцій, великих вантажів, їх зберігання.

До спеціальних або організаційних заходів з ОП належать виробничі питання, пов'язані з метеорологічними або санітарними умовами, в яких відбувається робота, організацією і направленням робіт.

Термін проведення експертизи проектної документації з питань охорони праці не перевищує 30 календарних днів з моменту подання матеріалів.

За результатами експертизи проектної документації з питань охорони праці оформляється експертний висновок, який реєструється (дод. 2) [9].

При отриманні негативного експертного висновку власник документації повинен усунути зауваження щодо

порушення нормативних актів про охорону праці і подати проектну документацію для повторного розгляду.

Замовники проектної документації, а також проектні організації зобов'язані вносити в документацію зміни, пов'язані з введенням в дію після проведення експертизи нових нормативних актів про охорону праці, нового обладнання та технологій.

Завдання на практичне заняття

Провести перевірку відповідності інженерно-технічних рішень з питань охорони праці проектної документації (роздатковий матеріал) вимогам нормативно-правових з охорони праці. За результатами перевірки оформити експертний висновок відповідно до додатку 2 [9].

Література [1; 8-10; 17-19; 21].

Практичне заняття 4

Організація проведення технічного огляду та експертного обстеження машин та обладнання

Результат навчання: організувати та проводити технічний огляд та експертне обстеження машин, механізмів та устаткування підвищеної небезпеки.

Короткі теоретичні відомості

Технічний огляд – комплекс робіт з контролю технічного стану, що здійснюється переважно з використанням органолептичних методів і засобів вимірювальної техніки, номенклатуру яких встановлено організаційно-методичними документами, та випробування устаткування (повний технічний огляд) або тільки з огляду (частковий технічний огляд), що проводяться у строк, у випадках та в обсязі, визначених нормативно-правовими актами з охорони праці, організаційно-методичними та експлуатаційними документами.

Експертне обстеження (технічне діагностування) – комплекс робіт з визначення технічного стану, умов і строку подальшої безпечної експлуатації устаткування з урахуванням режиму роботи, а також визначення потреби у проведенні ремонту, модернізації, реконструкції або виведенні з експлуатації.

Технічний огляд та/або експертне обстеження проводиться за участю роботодавця або призначених ним відповідальних осіб.

Технічний огляд та/або експертне обстеження устаткування проводять атестовані в установленому Держпраці порядку фахівці спеціалізованої, експертної та уповноваженої організації, які безпосередньо не беруть участі у проектуванні, виготовленні, постачанні, придбанні, володінні, користуванні, монтажі, налагоджуванні, технічному обслуговуванні, ремонті, модернізації, реконструкції чи заміні цього або аналогічного устаткування.

Технічний огляд проводиться з метою визначення якості виготовлення, монтажу, ремонту, реконструкції і модернізації, умов та строку подальшої безпечної експлуатації устаткування, оцінки технічного стану складових частин, деталей або їх елементів, перевірки їх на відповідність технічним вимогам тощо.

Проводиться первинний, періодичний (черговий) і позачерговий технічний огляд.

Первинному технічному огляду підлягає устаткування перед введенням в експлуатацію.

Періодичний (черговий) і позачерговий технічний огляд проводиться у строки, що встановлені нормативно-правовими актами з охорони праці та експлуатаційними документами виробника.

Позачерговий технічний огляд устаткування проводиться у разі:

введення його в експлуатацію після ремонту, реконструкції або модернізації;

перерви в експлуатації більш як на 12 місяців;

демонтажу та встановлення на новому місці;
закінчення граничного строку експлуатації (із застосуванням видів робіт, що не використовувалися під час експертного обстеження);

експлуатаційної чи деградаційної відмови, виявлення зносу (механічного або корозійного), залишкової деформації, тріщин, інших пошкоджень складових частин, деталей або їх елементів;

аварії або пошкодження, спричиненого надзвичайною ситуацією природного чи техногенного характеру.

В інших випадках позачерговий технічний огляд устаткування проводиться відповідно до вимог нормативно-правових актів з охорони праці або за ініціативою роботодавця.

У разі закінчення граничного строку експлуатації, аварії або отримання пошкодження, спричиненого надзвичайною ситуацією природного чи техногенного характеру, виявлення зносу (механічного або корозійного), залишкової деформації, тріщин, інших пошкоджень складових частин, деталей або їх елементів, що перевищують допустимі значення, позачерговий технічний огляд устаткування проводиться за наявності позитивного висновку експертного обстеження.

У разі коли через несправність або з інших причин неможливо провести технічний огляд устаткування в зазначений строк, роботодавець зобов'язаний зробити це достроково або припинити експлуатацію устаткування.

Технічний огляд устаткування проводиться у кілька етапів:

вивчення експлуатаційних, конструкторських (проектних) і ремонтних документів (у разі наявності);

аналіз умов та режимів експлуатації;

проведення огляду;

проведення випробування, неруйнівного контролю, якщо це передбачено нормативно-правовими актами з охорони праці, організаційно-методичними та експлуатаційними документами;

оцінка технічного стану;
визначення умов та строку подальшої експлуатації.

У разі отримання негативного висновку після проведення технічного огляду роботодавець припиняє експлуатацію устаткування до усунення виявлених дефектів, пошкоджень і несправностей та проведення повторного технічного огляду.

Експертне обстеження устаткування проводиться у разі:
закінчення граничного строку експлуатації;
реконструкції (перебудови) або модернізації, якщо це обумовлено нормативно-правовими актами з охорони праці;

аварії або пошкодження, спричиненого надзвичайною ситуацією природного чи техногенного характеру, з метою визначення можливості відновлення;

виявлення під час проведення технічного огляду зносу (механічного або корозійного), залишкової деформації, тріщин, інших пошкоджень складових частин, деталей або їх елементів, що перевищують допустимі значення.

В інших випадках експертне обстеження устаткування проводиться відповідно до вимог нормативно-правових актів з охорони праці або за ініціативою роботодавця.

У разі досягнення граничного строку експлуатації роботодавець припиняє подальшу експлуатацію устаткування до проведення експертного обстеження.

Граничний строк експлуатації устаткування обчислюється від дати введення в експлуатацію за умови його поставки виробником або постачальником спеціально законсервованим для довготривалого зберігання (більше ніж протягом місяця після виготовлення). У разі коли дата введення в експлуатацію невідома, граничний строк експлуатації устаткування обчислюється починаючи з дати його виготовлення. Якщо граничний строк експлуатації в експлуатаційних документах не зазначено, цей строк встановлюється за організаційно-методичними документами.

Експертне обстеження устаткування проводить експертна організація.

Експертне обстеження устаткування проводиться у кілька етапів:

вивчення експлуатаційних, конструкторських (проектних) і ремонтних документів (у разі наявності);

аналіз умов та режимів експлуатації;

розроблення та узгодження програми робіт з експертного обстеження;

проведення огляду;

проведення неруйнівного контролю;

визначення механічних характеристик, хімічного складу матеріалів, проведення металографічних досліджень, випробування на міцність та інших видів випробувань, дослідження в напружено-деформованому стані та вибору критеріїв граничного технічного стану, якщо це передбачено нормативно-правовими актами з охорони праці або організаційно-методичними чи експлуатаційними документами;

здійснення розрахунково-аналітичних процедур оцінки та прогнозування технічного стану, що включають розрахунок режимів роботи;

визначення залишкового ресурсу устаткування.

У разі виникнення загрози безпеці фахівців, які проводять експертне обстеження, інших осіб через незадовільний технічний стан устаткування експертне обстеження і експлуатація устаткування припиняється; експертна організація складає відомість з переліком дефектів, пошкоджень і несправностей та передає її роботодавцю для виконання ним відповідних відбудовних робіт (ремонт, реконструкція, модернізація тощо).

Після виконання відбудовних робіт експертна організація перевіряє повноту і якість усунення дефектів, пошкоджень і несправностей і за умови позитивного результату перевірки продовжує експертне обстеження.

Продовження експлуатації устаткування здійснюється на строк до прогнозованого переходу його у граничний

технічний стан (вичерпання залишкового ресурсу) або на визначений строк (поетапне продовження строку безпечної експлуатації в межах залишкового ресурсу).

Визначення залишкового ресурсу устаткування проводиться за організаційно-методичними документами з підтвердженням фактичної величини ресурсу за допомогою відповідних засобів вимірювальної техніки.

Після проведення експертного обстеження фахівець експертної організації робить відповідний запис у паспорті устаткування про проведення і результати експертного обстеження, дозволені параметри і строк експлуатації, скріплюючи його печаткою.

Зміна експлуатаційних параметрів устаткування, що пропонується за результатами експертного обстеження, повинна підтверджуватися технічними розрахунками відповідно до вимог організаційно-методичних та нормативних документів.

За висновком експертизи роботодавець приймає рішення про експлуатацію устаткування в межах продовжуваного строку безпечної експлуатації, його заміну, ремонт, реконструкцію (перебудову), модернізацію або зміну параметрів експлуатації.

Завдання на практичне заняття

Відповідно до [12] розробити порядок проведення технічного огляду та експертного обстеження машини (механізму, устаткування) підвищеної небезпеки. Результати звести у таблицю 3.

Таблиця 3 – Етапи та заходи з проведення експертного обстеження та технічного огляду

№ з/п	Найменування заходу	Перелік робіт, що виконуються
Етап №...		
1.	...	

Література [11; 12; 16].

Практичне заняття 5
Експертиза стану охорони праці та безпеки
промислового виробництва суб'єкта господарювання
під час виконання робіт підвищеної небезпеки

Результати навчання: провидити експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання під час виконання робіт підвищеної небезпеки.

Короткі теоретичні відомості

Робота з підвищеною небезпекою – це робота в умовах впливу шкідливих та небезпечних виробничих чинників або така, де є потреба в професійному доборі, чи пов'язана з обслуговуванням, управлінням, застосуванням технічних засобів праці або технологічних процесів, що характеризуються підвищеним ступенем ризику виникнення аварій, пожеж, загрози життю, заподіяння шкоди здоров'ю, майну, довкіллю.

Для виконання таких робіт, роботодавець повинен одержати дозвіл від центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці на підставі висновку експертизи стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання, яка проводиться експертно-технічним центром. Дозвіл видається на підставі експертної оцінки характеристик об'єкта експертизи:

1. Інформація щодо кількості працівників суб'єкта господарювання, які безпосередньо будуть виконувати роботи підвищеної небезпеки для яких отримується дозвіл.

2. Інформація щодо нормативних та інших актів з охорони праці суб'єкта господарювання.

3. Інформація щодо проведення лабораторних досліджень умов праці при виконанні робіт підвищеної небезпеки для яких отримується дозвіл.

4. Інформація щодо проведення атестації робочих місць, пов'язаних з виконанням робіт підвищеної небезпеки для яких отримується дозвіл.

5. Інформація щодо наявних дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та декларацій відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці.

6. Інформація щодо машин, механізмів, устаткування, що використовуватимуться під час виконання робіт підвищеної небезпеки для яких отримується дозвіл (інформація про технічні огляди (первинного, періодичного (чергового) позачергового)).

7. Інформація щодо служби охорони праці (призначених посадових осіб, що виконують функції служби охорони праці).

8. Інформація щодо проходження навчання та перевірки знань з питань охорони праці керівника суб'єкта господарювання, керівника та фахівців служби охорони праці або призначених посадових осіб, що виконують функції служби охорони праці, працівників, які безпосередньо виконують та безпосередньо пов'язані з організацією безпечного ведення робіт підвищеної небезпеки для яких отримується дозвіл.

9. Інформація щодо проведення медичних оглядів працівників (попередніх, періодичних), які виконуватимуть роботи підвищеної небезпеки для яких отримується дозвіл.

10. Інформація щодо забезпечення засобами індивідуального захисту під час виконання робіт підвищеної небезпеки для яких отримується дозвіл.

Відповідальність за повноту, достовірність документації поданої до експертизи несе роботодавець.

Завдання на практичне заняття

Провести аналіз поданого на експертизу переліку документів (роздатковий матеріал) на спроможність суб'єкта господарювання виконувати роботи підвищеної небезпеки.

За результатами перевірки оформити висновок експертизи встановленої форми (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/97/f514350n27.docx>) стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання під час виконання робіт підвищеної небезпеки [7], наведених у таблиці 2.

Література [2; 3; 7].

Практичне заняття 6

Експертиза стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання під час експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки

Результат навчання: проводити експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання під час експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

Короткі теоретичні відомості

Перелік машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки для експлуатації яких необхідно отримати дозвіл наведено у [5]. Видача дозволу здійснюється на підставі проведеної експертизи стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання [2].

На експертну оцінку для отримання дозволу на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки суб'єкт господарювання подає наступну інформацію:

1. Інформація щодо кількості працівників суб'єкта господарювання, які безпосередньо будуть експлуатувати машини, механізми, устаткування підвищеної небезпеки для яких отримується дозвіл.

2. Інформація щодо нормативних та інших актів з охорони праці суб'єкта господарювання.

3. Інформація щодо проведення лабораторних досліджень умов праці при експлуатації машини, механізми, устаткування підвищеної небезпеки для яких отримується дозвіл.

4. Інформація щодо проведення атестації робочих місць, пов'язаних з експлуатацією машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки для яких отримується дозвіл.

5. Інформація щодо наявних дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та/або на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, декларацій відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці.

6. . Інформація щодо машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки для яких отримується дозвіл (інформація про технічні огляди (первинного, періодичного (чергового) позачергового)).

7. Інформація щодо служби охорони праці (призначених посадових осіб, що виконують функції служби охорони праці).

8. Інформація щодо проходження навчання та перевірки знань з питань охорони праці керівника суб'єкта господарювання, керівника та фахівців служби охорони праці або призначених посадових осіб, що виконують функції служби охорони праці, працівників, які безпосередньо будуть експлуатувати машини, механізми, устаткування підвищеної небезпеки для яких отримується дозвіл.

9. Інформація щодо проведення медичних оглядів працівників (попередніх, періодичних), які будуть експлуатувати машини, механізми, устаткування підвищеної небезпеки для яких отримується дозвіл.

10. Інформація щодо забезпечення засобами індивідуального захисту під час експлуатації машин,

механізмів, устаткування підвищеної небезпеки для яких отримуються дозвіл.

Завдання на практичне заняття

Провести аналіз поданого на експертизу переліку документів (роздатковий матеріал) на спроможність суб'єкта господарювання експлуатувати машини, механізми, устаткування підвищеної небезпеки.

За результатами перевірки оформити висновок експертизи встановленої форми (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/97/f514350n28.docx>) стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання під час експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки [5], наведених у таблиці 2.

Література [2; 3; 5; 7].

Практичне заняття 7

Декларування відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці для спроможності суб'єкта господарювання проводити навчання з питань охорони праці

Результат навчання: декларувати та оцінювати відповідність матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці для спроможності суб'єкта господарювання проводити навчання з питань охорони праці.

Короткі теоретичні відомості

Виконання робіт підвищеної небезпеки, що зазначені у групі Б додатка 2 [2], експлуатація (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, зазначених у групі Б [5] здійснюються на підставі декларації відповідності матеріально-технічної бази

вимогам законодавства з питань охорони праці за встановленою формою [5].

Декларація подається роботодавцем не пізніше ніж за 5 робочих днів до початку виконання робіт підвищеної небезпеки та експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки особисто або через уповноваженою ним особою поштою у паперовій формі або в електронній.

Всі декларації реєструються впродовж 5 робочих днів з дня їх отримання територіальним органом Держпраці. Відмова в реєстрації декларації не допускається.

Якщо змінюються відомості у суб'єкта господарювання або виявлені помилки в поданій декларації суб'єкт господарювання подає оновлену декларацію впродовж 7 робочих днів з дня настання таких змін або з дня подання декларації в разі виявлення помилки.

Суб'єкт господарської діяльності, який має намір проводити навчання з питань охорони праці працівників або професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації працівників, які залучаються до виконання робіт з підвищеною небезпекою, повинен здійснювати таку діяльність на підставі декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці для спроможності суб'єкта господарювання проводити навчання з питань охорони праці, додаток 2, група Б, п.8 [2].

На підприємствах з урахуванням специфіки виробництва та вимог нормативно-правових актів з охорони праці, розробляються і затверджуються положення про навчання з питань охорони праці, а також формуються плани-графіки проведення навчання та перевірки знань.

Посадові особи та інші працівники, зайняті на роботах, зазначених у Переліку робіт з підвищеною небезпекою [13] та Переліку робіт, де є потреба у професійному доборі [14], проходять спеціальне навчання і перевірку знань відповідних нормативно-правових актів з охорони праці.

Працівникам, які проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці на своєму підприємстві, видача посвідчень є обов'язковою лише тим, хто виконує роботи підвищеної небезпеки.

Особи, відповідальні за технічний стан і безпечну експлуатацію машин, механізмів, обладнання підвищеної небезпеки проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці в обсязі виконуваної ними роботи.

Для декларування відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці подається наступна інформація:

1. Інформація про роботодавця.
2. Інформація про місце виконання робіт підвищеної небезпеки.
3. Інформація про наявність договору страхування цивільної відповідальності перед третіми особами стосовно відшкодування наслідків можливої шкоди (за наявності - у разі добровільного страхування).
4. Інформація про підтвердження відповідності матеріально-технічної бази та умов праці вимогам законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки під час виконання робіт підвищеної небезпеки для яких подається декларація.
5. Інформація про проведений аудит охорони праці та вжиті заходи до усунення небезпечних і шкідливих для здоров'я виробничих факторів (номер наказу про проведення аудиту, номер та дата висновку за результатами проведеного аудиту про дотримання вимог законодавства про охорону праці під час виконання заявлених робіт підвищеної небезпеки).

Завдання на практичне заняття

Провести аналіз поданого на декларування переліку документів (роздатковий матеріал) на відповідність матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці з метою проводити суб'єктом господарювання навчання з питань охорони праці.

За результатами перевірки оформити декларацію відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань охорони праці встановленої форми (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/87/f502501n124.doc>) [5].

Література [2; 5; 13; 14].

Практичне заняття 8
Декларування відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці для спроможності суб'єкта господарювання експлуатувати машини, механізми, устаткування підвищеної небезпеки

Результат навчання: декларувати та оцінювати відповідність матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці для спроможності суб'єкта господарювання експлуатувати машини, механізми, устаткування підвищеної небезпеки

Короткі теоретичні відомості

Відповідно до [5], машини, механізми, устаткування підвищеної небезпеки, що відносяться до групи Б, експлуатуються згідно з декларацією відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці. Найпоширенішими серед цієї групи є машини і устаткування на які поширюється Технічний регламент безпеки машин [22], встановлені вимоги щодо проведення технічного огляду, випробування та/або експертного обстеження але не увійшли до групи А [5], великотоннажний та інший технологічний транспортний засіб на який поширюється Порядок відомчої реєстрації та ведення обліку великотоннажних та інших технологічних транспортних засобів [15].

Технологічний транспортний засіб – великотоннажний автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення вантажів, транспортування розкритих порід і корисних копалин на відкритих гірничих розробках чи ґрунту на будівництві, а також інший механічний транспортний засіб, у тому числі обладнаний спеціальними пристроями чи механізмами, або транспортний засіб, призначений для руху тільки у поєднанні з іншим транспортним засобом, який керується машиністом (оператором, водієм) і використовується власником для забезпечення виробничих процесів під час провадження ним господарської діяльності (виготовлення продукції, виконання робіт, надання послуг), а також для переміщення сировини (матеріалів), що обробляється, і відходів виробництва. Технологічний транспорт не підлягає експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування.

Матеріально-технічне забезпечення реєстрації, перереєстрації, тимчасової реєстрації, взяття на облік технологічних транспортних засобів здійснюються територіальними органами Держпраці.

Експлуатація незареєстрованих технологічних транспортних засобів забороняється.

Власники технологічних транспортних засобів чи особи, що використовують їх на законних підставах зобов'язані зареєструвати засоби впродовж 10 днів після придбання або виникнення інших законних прав на їх використання, у разі тимчасового ввезення на територію України.

Технологічний транспортний засіб, що належить юридичній особі, реєструється за місцезнаходженням органу управління юридичної особи, а той, що належить фізичній особі, - за місцем проживання або перебування фізичної особи. Допускається реєстрація технологічного транспортного засобу за місцем його експлуатації.

Перед реєстрацією кожного технологічного транспортного засобу проводиться його державний технічний огляд, про що складається акт технічного огляду.

Технічний огляд технологічних транспортних засобів проводиться щороку.

Відомості про зареєстрований або перереєстрований технологічний транспортний засіб та його власника вносяться до уніфікованої автоматизованої електронно-облікової системи Держпраці. Порядок ведення обліку технологічних транспортних засобів визначається Держпраці.

Після реєстрації технологічного транспортного засобу його експлуатація здійснюється за наявності декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з охорони праці [5].

Для декларування відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці суб'єктом господарювання, який є власником технологічного транспортного засобу подається наступна інформація:

1. Інформація про роботодавця.
2. Інформація про місце експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.
3. Інформація про наявність договору страхування цивільної відповідальності перед третіми особами стосовно відшкодування наслідків можливої шкоди (за наявності - у разі добровільного страхування).
4. Інформація про підтвердження відповідності матеріально-технічної бази та умов праці вимогам законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки під час експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки для яких подається декларація.
5. Інформація про проведений аудит охорони праці та вжиті заходи до усунення небезпечних і шкідливих для здоров'я виробничих факторів (номер наказу про проведення аудиту, номер та дата висновку за результатами проведеного аудиту про дотримання вимог законодавства про охорону праці під час експлуатації заявлених машин, механізмів, устаткування).

Завдання на практичне заняття

Провести аналіз поданого на декларування переліку документів (роздатковий матеріал) на відповідність матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці з метою експлуатувати суб'єктом господарювання машини, механізми, устаткування підвищеної небезпеки.

За результатами перевірки оформити декларацію відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань охорони праці встановленої форми (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/87/f502501n124.doc>) [5].

Література [2; 5; 12; 15].

3. Самостійна робота

Самостійна робота студента полягає у опрацюванні окремих тем навчальної дисципліни їх частин, які не викладаються на лекціях.

1. Основні положення та загальні принципи безпечності машин.
2. Технічні регламенти та оцінка відповідності.
3. Технічний регламент безпеки машин.
4. Реєстрація великотоннажних та інших технологічних транспортних засобів.
5. Технічний огляд великотоннажних та інших технологічних транспортних засобів.

4. Питання гарантованого рівня знань

1. Загальні принципи безпечності експлуатації машин та механізмів.
2. Основні положення технічного регламенту безпеки машин та устаткування підвищеної небезпеки.
3. Основи безпеки промислових підприємств.

4. Ведення обліку даних про технічний стан машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

5. Порядок видачі дозволів на виконання суб'єктом господарювання робіт підвищеної небезпеки.

5. Порядок видачі дозволів на експлуатацію суб'єктом господарювання машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

6. Підстави для анулювання дозволів виданих територіальними управліннями Держпраці.

7. Склад та зміст проектної документації на будівництво об'єктів.

8. Зміст та порядок розробки питань охорони праці у проекті організації будівництва.

9. Зміст та порядок розробки питань охорони праці у проекті виконанні робіт.

10. Загальномайданчикові заходи з охорони праці, які відображаються у проектно-технологічній документації.

11. Технологічні заходи з охорони праці, які відображаються у проектно-технологічній документації.

12. Спеціальні заходи з охорони праці, які відображаються у проектно-технологічній документації.

13. Нормативні-правові документи з питань експертизи проектів.

14. Вимоги до організацій та експертів технічних, що здійснюють експертизу з охорони праці.

15. Зміст та порядок складання експертних звітів.

16. Обов'язки та повноваження експертних організацій щодо експертизи питань охорони праці.

17. Методика проведення державної експертизи (перевірки) проектної документації на будівництво (реконструкцію, технічне переоснащення) виробничих об'єктів на відповідність їх нормативним актам про охорону праці.

18. Порядок проведення експертизи стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання під час виконання робіт підвищеної небезпеки.

19. Порядок проведення експертизи стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання під час експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

20. Порядок проведення експертизи щодо відповідності машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки вимогам законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки.

21. Зміст та порядок оформлення експертних висновків з охорони праці та безпеки промислового виробництва.

22. Облік та реєстрація висновків експертиз з охорони праці та безпеки промислового виробництва.

23. Порядок проведення експертизи щодо спроможності суб'єкта господарювання проводити навчання з питань охорони праці.

24. Порядок проведення декларування відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці.

25. Технічний огляд та випробування машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

26. Експертного обстеження (технічне діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки. Облік даних про технічний стан устаткування.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2695-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12> (дата звернення: 24.08.2022).

2. Про затвердження Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки : постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 р. № 1107. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1107-2011-%D0%BF> (дата звернення: 24.08.2022).

3. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності : Закон України від 06.09.2005 р. № 2806-IV. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15> (дата звернення: 24.08.2022).

4. Про затвердження Вимог до експертних організацій, які мають намір виконувати (виконують) експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва та щодо відповідності машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки вимогам законодавства про охорону праці та промислової безпеки : наказ Мінекономіки України від 06.01.2022 р. № 34-22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0118-22#Text> (дата звернення: 24.08.2022).

5. Про затвердження переліку машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2021 р. № 77. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/77-2021-%D0%BF#n46> (дата звернення: 24.08.2022).

6. Про затвердження Переліку напрямів діяльності експертів технічних з промислової безпеки державних експертно-технічних центрів, що належать до сфери управління Державної служби України з питань праці : наказ Мінсоцполітики України від 18.05.2017 № 824. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0723-17#Text> (дата звернення: 24.08.2022).

7. Про затвердження форм висновків експертизи : наказ Мінекономіки України від 31.12.2021 №1191-21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0119-22#Text> (дата звернення: 24.08.2022).

8. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 р. № 3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17> (дата звернення: 24.08.2022).

9. Про затвердження Методики проведення державної експертизи (перевірки) проектної документації на будівництво (реконструкцію, технічне переоснащення) виробничих об'єктів і виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам про охорону праці : наказ Держнагляддохоронпраці від 30.09.94 р. № 95. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0044-95> (дата звернення: 24.08.2022).

10. Про затвердження Порядку проведення експертизи містобудівної документації : постанова Кабінету Міністрів України

від 25.05.2011 р. № 548. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-2011-%D0%BF> (дата звернення: 24.08.2022).

11. Про затвердження Вимог до спеціалізованих та експертних організацій, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 26.05.2004 № 687 : наказ Держгірпромнагляду від 03.09.2007 р. № 192. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1247-07> (дата звернення: 24.08.2022).

12. Про затвердження Порядку проведення технічного огляду, випробування та експертного обстеження (технічного діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки : постанова Кабінету Міністрів України від 26 травня 2004 р. N 687. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-2004-%D0%BF#Text> (дата звернення: 24.08.2022).

13. Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою : наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0231-05> (дата звернення: 24.08.2022).

14. Про затвердження Переліку робіт, де є потреба у професійному доборі : наказ МОЗ України та Держнаглядохоронпраці від 23.09.94 р. № 263/121. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0018-95> (дата звернення: 24.08.2022).

15. Про затвердження Порядку відомчої реєстрації та ведення обліку великотоннажних та інших технологічних транспортних засобів : постанова Кабінету Міністрів України від 06.01.2010 р. № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8-2010-%D0%BF> (дата звернення: 24.08.2022).

Допоміжна

16. Про порядок проведення державної експертизи (перевірки) технологічної, конструкторської, технічної документації на виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам про охорону праці : постанова Кабінету Міністрів України від 23.06.94 р. № 431. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/431-94-%D0%BF> (дата звернення: 24.08.2022).

17. ДСТУ-Н Б А.2.2-10:2012 Настанова з організації проведення експертизи проектної документації на будівництво. [Чинний від 2013-04-01]. К.: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2012.

18. ДБН А.2.2-3-2014 Склад та зміст проектної документації на будівництво. [На заміну ДБН А.2.2-3-2012; чинний від 2014-10-01]. К.: Мінрегіон України, 2014.

19. Про затвердження Мінімальних вимог з охорони праці на тимчасових або мобільних будівельних майданчиках : наказ Мінсоцполітики України від 23.06.2017 р. № 1050. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-17/page> (дата звернення: 24.08.2022).

20. Про затвердження Правил техногенної безпеки : наказ МВС України від 05.11.2018 № 879 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1346-18?lang=ru> (дата звернення: 24.08.2022).

21. ДБН А.3.2-2-2009. Система стандартів безпеки праці. Охорона праці і промислова безпека у будівництві. [На заміну СНиП III-4-80; чинний від 2012-04-01]. Мінрегіонбуд України, 2012.

22. Про затвердження Технічного регламенту безпеки машин : постанова Кабінету Міністрів України від 30.01.2013 №62. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62-2013-%D0%BF#n16> (дата звернення: 24.08.2022).

Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека НУВГП. URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>

2. Державна служба з надзвичайних ситуацій: веб-сайт. URL: <http://www.dsns.gov.ua> (дата звернення: 24.08.2022).

3. Державна служба України з питань праці : веб-сайт. URL: <http://dsp.gov.ua/> (дата звернення: 24.08.2022).

4. International Organization for Standardization : веб-сайт. URL: <https://www.iso.org/store.html> (дата звернення: 24.08.2022)

5. Журнал «Охорона праці» : веб-сайт. URL: <http://www.ohoronapraci.kiev.ua;>

6. Журнал «Промислова безпека» : веб-сайт. URL: <http://www.prombezpeka.com;>

7. Журнал «Довідник спеціаліста з охорони праці» : веб-сайт. URL: <http://www.mcfr.com.ua>, www.shop.mcfr.com.ua